

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****cu privire la cerințele de accesibilitate aplicabile unor produse și servicii**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, CELEX: 32019L0882, publicat în Jurnalul oficial al Uniunii Europene L 151 din 7 iunie 2019.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 1. Scopul și domeniul de reglementare al prezentei legi**

Prezenta lege stabilește cerințele de accesibilitate aplicabile anumitor produse și servicii, în vederea asigurării condițiilor necesare pentru utilizarea acestora de către toate categoriile de persoane, inclusiv persoanele cu dizabilități. Legea reglementează obligațiile agenților economici și furnizorilor de servicii din Republica Moldova, procedura de evaluare a conformității produselor cu cerințele de accesibilitate, măsurile de supraveghere a conformității și sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării cerințelor de accesibilitate.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică următoarelor produse introduse pe piață după intrarea în vigoare a prezentei legi.

a) sisteme hardware de uz general destinate consumatorilor și sisteme de operare pentru aceste sisteme hardware;

b) următoarele terminale pentru autoservire:

(i) terminale de plată și bancomate;

(ii) automate pentru bilete, automate de check-in, terminale pentru autoservire interactive care furnizează informații, exceptând terminalele instalate ca părți integrate ale vehiculelor, aeronavelor, navelor sau materialului rulant;

c) echipamente terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive, utilizate pentru servicii de comunicații electronice;

d) echipamente terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive, utilizate pentru accesul la serviciile media audiovizuale;

e) e-readere.

(2) Prezenta lege se aplică următoarelor servicii furnizate consumatorilor după intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (machine-to-machine);

b) servicii care oferă acces la servicii media audiovizuale;

c) următoarele elemente ale serviciilor de transport aerian, feroviar, naval și rutier pentru pasageri, cu excepția serviciilor regulate în trafic local/municipal, regional, -pentru care se aplică doar elementele menționate la pct. (v):

(i) site-uri web;

(ii) servicii integrate pe dispozitive mobile, inclusiv aplicații mobile;

(iii) bilete electronice și servicii electronice de emitere a biletelor;

(iv) furnizarea de informații privind serviciul de transport, inclusiv informații de călătorie în timp real; în ceea ce privește ecranele de informare, aceasta se limitează la ecrane interactive amplasate pe teritoriul Republicii Moldova și al țărilor membre ale Uniunii Europene;

(v) terminale pentru autoservire interactive situate pe teritoriul Republicii Moldova și al țărilor membre ale Uniunii Europene, cu excepția celor instalate ca părți integrate ale vehiculelor, aeronavelor, navelor sau materialului rulant, utilizate pentru furnizarea oricărei părți a unor astfel de servicii de transport pentru pasageri;

d) servicii bancare și financiare destinate consumatorilor;

e) cărți electronice și software dedicat;

f) servicii de comerț electronic.

(3) Prezenta lege se aplică preluării comunicațiilor de urgență către numărul unic pentru apeluri de urgență 112.

(4) Prezenta lege nu se aplică următoarelor conținuturi ale site-urilor web și ale aplicațiilor mobile:

a) conținut media cu dimensiune temporală preînregistrat, publicat înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi;

b) formatele de fișiere asociate activităților de birou, publicate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi;

c) hărți și servicii de cartografiere online, dacă informațiile esențiale sunt furnizate într-un format digital accesibil pentru hărțile destinate navigației;

d) conținut aparținând unor terți care nu este finanțat, elaborat ori aflat sub controlul agentului economic în cauză;

e) conținutul site-urilor web și al aplicațiilor mobile care pot fi calificate drept arhive, ceea ce înseamnă că nu conțin decât conținut care nu este actualizat sau editat după intrarea în vigoare a prezentei legi.

(5) Prezenta lege nu aduce atingere prevederilor Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, cu modificările ulterioare.

Articolul 3. Noțiuni de bază

În scopul aplicării prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

agent economic – producătorul, reprezentantul autorizat, importatorul, distribuitorul sau furnizorul de servicii;

bilete electronice – sistem în care dreptul de călătorie, sub forma unuia sau a mai multor bilete de călătorie, a abonamentelor de călătorie sau a creditului de călătorie, este stocat în format electronic pe o legitimație de transport fizică sau pe alt dispozitiv, în loc să fie imprimat pe un bilet pe hârtie;

capacitate informatică interactivă – funcționalitatea care susține interacțiunea om-mașină, permițând prelucrarea și transmisia datelor, a conținutului vocal sau video sau orice combinație a acestora;

carte electronică și software dedicat – un serviciu care constă în furnizarea unei versiuni electronice a unei cărți, care poate fi accesată, citită și utilizată și în al cărei conținut se poate naviga, precum și software-ul, inclusiv serviciile integrate pe dispozitive mobile care cuprind aplicații mobile, dedicat accesării, citirii și utilizării fișierelor electronice respective și navigării în conținutul acestora, dar excluzând software-ul vizat la definiția noțiunii „e-reader”;

consumator – orice persoană fizică care cumpără produsul în cauză sau beneficiază de serviciul în cauză în scopuri care nu sunt legate de activitatea sa comercială, industrială, artizanală sau profesională;

distribuitor – orice persoană fizică sau juridică din lanțul de furnizare, alta decât producătorul sau importatorul, care pune la dispoziție pe piață un produs;

echipamente terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive, utilizate pentru accesarea serviciilor media audiovizuale – echipamente ale căror scop principal este de a oferi acces la servicii media audiovizuale;

e-reader – echipament dedicat, inclusiv hardware și software, folosit pentru accesarea, citirea și utilizarea fișierelor cărților electronice și pentru navigarea în conținutul acestora;

furnizor de servicii – orice persoană fizică sau juridică care furnizează un serviciu pe piața Republicii Moldova și/sau a Uniunii Europene sau care face oferte de furnizare a unui serviciu pentru consumatorii din Republica Moldova și/sau a Uniunii Europene;

importator – orice persoană fizică sau juridică stabilită în Republica Moldova și care introduce un produs dintr-o țară terță pe piața Republicii Moldova;

introducere pe piață – prima punere la dispoziție a unui produs, pe piața din Republica Moldova sau Uniunea Europeană;

întreprinderi mici și mijlocii – întreprinderi mici și întreprinderi mijlocii astfel cum sunt definite la art. 5 alin. (1) pct. b) și c) al Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

microîntreprindere – întreprindere micro astfel cum este definită la art. 5 alin. (1) pct. a) al Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

persoană cu dizabilități – persoană cu dizabilități astfel cum este definită la art. 2 al Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități;

producător – persoană fizică sau juridică care fabrică un produs sau pentru care un produs este conceput sau fabricat și care comercializează produsul respectiv în nume propriu sau sub propria marcă comercială;

produs – substanță, preparat sau bun produs printr-un proces de prelucrare, altul decât produsele alimentare, furajele, plantele și animalele vii, produsele de origine umană și produsele de origine vegetală și animală care sunt direct legate de reproducerea lor viitoare;

punere la dispoziție pe piață – furnizare a unui produs pentru distribuție, consum sau uz, pe piața din Republica Moldova sau Uniunea Europeană, în cursul unei activități comerciale, contra cost sau gratuit;

reprezentant autorizat – persoană fizică sau juridică, stabilită în Republica Moldova sau într-un stat membru al Uniunii Europene, care a primit din partea unui producător un mandat scris de acțiune în numele său pentru îndeplinirea unor sarcini determinate;

retragere – orice măsură care are ca scop împiedicarea punerii la dispoziție pe piață a unui produs prezent în lanțul de aprovizionare;

serviciu – activitate economică independentă, prestată în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, desfășurată în scopul satisfacerii unor necesități ale consumatorilor;

servicii bancare și financiare destinate consumatorilor – furnizarea către consumatori a următoarelor servicii bancare sau financiare:

a) contracte de credit pentru consumatori astfel cum sunt definite la art. 3 al Legii nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori;

b) primirea și transmiterea de ordine privind unul sau mai multe instrumente financiare; executarea ordinelor în contul consumatorilor; administrarea de portofolii; serviciile de consultanță de investiții; păstrarea și administrarea instrumentelor financiare în contul consumatorilor, inclusiv custodia și serviciile auxiliare, precum gestionarea fondurilor bănești/garanțiilor și excluzând furnizarea și administrarea conturilor de titluri de valoare la nivelul cel mai înalt; acordarea de credite sau împrumuturi unui investitor pentru a-i permite efectuarea unei tranzacții cu unul sau mai multe instrumente financiare, tranzacție în care este implicată firma care acordă creditul sau împrumutul; serviciile de schimb valutar în cazul în care aceste servicii sunt legate de furnizarea serviciilor de investiții; cercetarea în domeniul investițiilor și analiza financiară sau orice altă formă de recomandare generală privind tranzacțiile cu instrumente financiare;

c) serviciile de plată, astfel cum sunt definite la art. 4 al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

d) serviciile legate de deschiderea, operarea și închiderea unui cont de plăți, inclusiv serviciile de plată și operațiunile de plată definite la art. 2 alin. (2) pct. 7) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, precum și facilități de tip „descoperit de cont” și facilități de tip ”descoperit de cont” cu aprobare tacită;

e) moneda electronică, astfel cum este definită la art. 3 al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

servicii care oferă acces la servicii media audiovizuale – servicii transmise prin intermediul unei rețele de comunicații electronice, care includ dar nu se limitează la grilele electronice de programe (EPG), care sunt utilizate pentru a identifica, a selecta, a primi informații despre și a vizualiza servicii media audiovizuale și eventualele caracteristici oferite, precum subtitrări pentru persoanele cu surditate sau cu deficiențe de auz, descrieri audio, subtitrări vorbite și interpretare în limbajul semnelor, care decurg din punerea în aplicare a măsurilor ce urmăresc să le facă accesibile, după cum se menționează la art. 16 al Codului al serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018;

servicii de comerț electronic – servicii furnizate la distanță, prin site-uri web, și servicii integrate pe dispozitive mobile, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a unui consumator în vederea încheierii unui contract de consum;

serviciu de comunicații electronice – definit în corespundere cu art.2, pct.74 din Legea comunicațiilor electronice nr.72/2025;

serviciu de conversație totală – definit în corespundere cu art.2, pct.73 din Legea comunicațiilor electronice nr.72/2025;

servicii de transport aerian pentru pasageri – serviciu de transport aerian pentru pasageri - efectuat de o companie de transport aerian printr-un zbor planificat sau neplanificat oferit publicului larg contra cost, fie individual, fie ca parte a unui pachet;

servicii de transport cu autobuzul pentru pasageri – serviciile reglementate în conformitate cu cap.3, Titlul III Accesul la activitatea de transport rutier, din Codul Transporturilor rutiere nr.150/2014;

servicii de transport feroviar pentru pasageri – serviciile care asigură transportul de persoane cu trenul, în cazul cărora punctul de îmbarcare sau de debarcare a pasagerilor se află pe teritoriul Republicii Moldova sau al unui stat membru al Uniunii Europene, cu excepția serviciilor care sunt exploatate strict pentru utilizări istorice sau turistice;

servicii de transport naval pentru pasageri – serviciile care asigură transportul de persoane pe căi navigabile, în cazul cărora punctul de îmbarcare sau de debarcare a pasagerilor se află pe teritoriul Republicii Moldova sau al unui stat membru al Uniunii Europene, cu excepția navelor autorizate să transporte până la 12 pasageri, al navelor al căror echipaj responsabil de operarea navei este compus din maximum trei persoane sau atunci când distanța parcursă cu ajutorul serviciului de transport de pasageri în totalitatea sa este de mai puțin de 500 de metri într-un singur sens, precum și al excursiilor și circuitelor de vizitare a obiectivelor turistice, altele decât croazierele;

serviciu de urgență – definit în corespundere cu art.2, pct.82 din Legea comunicațiilor electronice nr.72/2025;

servicii electronice de emitere a biletelor – sistem în care biletele de transport de călători sunt achiziționate inclusiv online prin intermediul unui dispozitiv cu capacități informatice interactive și livrate cumpărătorului în format electronic, astfel încât acestea să poată fi imprimate pe suport de hârtie sau afișate prin intermediul unui dispozitiv mobil cu capacități informatice interactive în cursul călătoriei;

serviciu mass-media audiovizual – serviciu media audiovizual astfel cum este definit la art. 1 al Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018;

servicii regionale, urbane și suburbane – definite în corespundere cu art.4 și art.33 din Codul Transporturilor rutiere nr.150/2014;

sistem de operare – software care, printre altele, gestionează interfața cu dispozitive hardware periferice, planifică sarcini, alocă spațiu de stocare și prezintă o interfață implicită utilizatorului

atunci când nu este în funcțiune un program de aplicație, inclusiv o interfață grafică cu utilizatorul, indiferent dacă software-ul respectiv este parte integrantă din hardware-ul de uz general destinat consumatorilor sau este un software autonom prevăzut să funcționeze pe un hardware de uz general destinat consumatorilor; dar exclude programul de încărcare a sistemului de operare, sistemul de intrare/ieșire de bază sau alte forme de firmware necesare în momentul pornirii echipamentului sau la instalarea sistemului de operare;

sistem hardware de uz general destinat consumatorilor – combinația de hardware care formează un calculator complet, caracterizată prin natura sa multifuncțională, prin capacitatea de a efectua, cu software-ul adecvat, cele mai frecvente sarcini informatice solicitate de consumatori și destinată folosirii de către consumatori; inclusiv calculatoarele personale, în special calculatoare de birou, calculatoarele portabile, telefoanele inteligente și tabletele;

specificație tehnică – un document în care sunt prevăzute cerințele tehnice pe care trebuie să le îndeplinească un produs, un proces, un serviciu sau un sistem, care constituie un mijloc de a se conforma cerințelor de accesibilitate aplicabile unui produs sau serviciu;

standard armonizat – o specificație tehnică, adoptată de un organism de standardizare recunoscut, pentru aplicare repetată sau continuă, a cărei respectare nu este obligatorie, adoptată pe baza unei solicitări din partea Comisiei Europene pentru aplicarea legislației de armonizare a Uniunii Europene;

tehnologie de asistare – obiect, articol de echipament, serviciu sau sistem de produse, inclusiv software, care se utilizează pentru a mări, a menține, a înlocui sau a îmbunătăți capacitățile funcționale ale persoanelor cu dizabilități ori pentru reducerea și compensarea unor deficiențe, limitări de activitate sau restricții de participare;

terminal de plată – un dispozitiv al cărui scop principal este acela de a permite efectuarea de plăți prin utilizarea instrumentelor de plată, la un punct de vânzare fizic, dar nu într-un mediu virtual;

text în timp real – formă de conversație sub formă de text între doi interlocutori sau în cadrul unei conferințe cu mai mulți interlocutori, în care textul introdus este trimis în așa fel încât comunicarea este percepută de către utilizator ca fiind continuă, literă cu literă.

Capitolul II

CERINȚELE DE ACCESIBILITATE ȘI LIBERA CIRCULAȚIE

Articolul 4. Cerințele de accesibilitate

(1) Agenții economici introduc pe piață numai produse și furnizează numai servicii care sunt conforme cu cerințele de accesibilitate prevăzute în anexa nr. 1.

(2) Toate produsele:

a) trebuie să fie conforme cu cerințele de accesibilitate prevăzute în secțiunea I din anexa nr. 1;
b) cu excepția terminalelor pentru autoservire, trebuie să fie conforme cu cerințele de accesibilitate prevăzute în secțiunea II din anexa nr. 1.

(3) Fără a se aduce atingere alin. (5) din prezentul articol, toate serviciile:

a) cu excepția serviciilor urbane, suburbane și regionale, trebuie să fie conforme cu cerințele prevăzute în secțiunea III din anexa nr. 1;

b) trebuie să fie conforme cu cerințele de accesibilitate prevăzute în secțiunea IV din anexa nr. 1.

(4) Mediul construit utilizat de consumatorii serviciilor reglementate de prezenta lege trebuie să fie conform cu cerințele de accesibilitate din anexa nr. 3, în scopul maximizării utilizării acestora de către persoanele cu dizabilități.

(5) Microîntreprinderile ce oferă servicii sunt scutite de obligația de a respecta cerințele de accesibilitate menționate la alin. (3) din prezentul articol și de orice obligație legată de conformitatea cu cerințele respective.

(6) Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerul Muncii și Protecției Sociale vor elabora ghiduri și alte materiale informative care să orienteze aplicarea măsurilor prezentei legi.

(7) Autoritățile de supraveghere a pieței informează agenții economici cu privire la exemplele orientative cuprinse în anexa nr. 2 și la soluțiile posibile care contribuie îndeplinirea cerințelor de accesibilitate prevăzute în anexa nr. 1 și anexa nr. 2.

(8) Preluarea de către centrul de preluare a apelurilor de urgență 112 a comunicațiilor de urgență efectuate către numărul unic pentru apelurile de urgență 112, astfel cum sunt definite în art. 2 din Legea comunicațiilor electronice nr.72/2025, precum și în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, respectă cerințele de accesibilitate specificate în secțiunea V din anexa nr. 1.

Articolul 5. Relația cu alte cerințe de accesibilitate

În cazul în care prezenta lege prevede cerințe suplimentare față de cele stabilite prin alte reglementări naționale privind accesibilitatea, aceste cerințe suplimentare se aplică integral.

Articolul 6. Libera circulație

Punerea la dispoziție pe piață, pe teritoriul Republicii Moldova, a produselor sau furnizarea serviciilor care sunt conforme cu prezenta lege din motive legate de cerințele de accesibilitate nu poate fi interzisă.

Capitolul III

OBLIGAȚIILE AGENȚILOR ECONOMICI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRODUSELE

Articolul 7. Obligațiile producătorilor

(1) Atunci când își introduc pe piață produsele, producătorii se asigură că acestea au fost proiectate și fabricate în conformitate cu cerințele de accesibilitate aplicabile prevăzute în prezenta lege.

(2) Producătorii întocmesc documentația tehnică în conformitate cu anexa nr. 4 și efectuează procedura de evaluare a conformității menționată în anexa respectivă sau dispun efectuarea acestei proceduri. În cazul în care s-a demonstrat conformitatea unui produs cu cerințele de accesibilitate aplicabile prin procedura menționată, producătorii întocmesc o declarație de conformitate UE și aplică marcajul CE.

(3) Producătorul păstrează documentația tehnică și declarația de conformitate UE pentru o perioadă stabilită de reglementarea tehnică aplicabilă produsului, în funcție de ciclul de viață al obiectului declarației și de nivelul de risc, după introducerea pe piață a produsului.

(4) Producătorii trebuie să se asigure că au proceduri care să garanteze conformitatea permanentă a producției de serie cu prevederile prezentei legi. Modificările în proiectare sau cele referitoare la caracteristicile produsului sau ale specificațiilor tehnice în raport cu care se declară conformitatea unui produs se iau în considerare în mod corespunzător.

(5) Producătorii se asigură de faptul că produsele lor poartă numărul de lot sau de serie sau alt element de identificare. Dacă mărimea sau natura produsului nu permite acest lucru, producătorii se asigură că informația solicitată este prevăzută pe ambalaj sau într-un document care însoțește produsul.

(6) Producătorii indică pe produs sau, dacă acest lucru nu este posibil, pe ambalaj sau într-un document care însoțește produsul, următoarele:

- a) denumirea lor;
- b) denumirea lor comercială înregistrată sau marca lor înregistrată;
- c) adresa la care pot fi contactați; adresa indică un singur punct de contact pentru producător; datele de contact se comunică în limba română.

(7) Producătorii trebuie să se asigure că:

- a) produsul este însoțit de instrucțiuni și informații privind siguranța, în limba română;

b) instrucțiunile și informațiile privind securitatea, precum și orice text imprimat pe etichete trebuie să fie clare, ușor de înțeles și inteligibile.

(8) Producătorii care consideră sau au motive să creadă că un produs pe care l-au introdus pe piață nu este conform cu prevederile prezentei legi trebuie:

a) să ia de îndată măsurile corective necesare pentru a asigura conformitatea respectivului produs sau, după caz, pentru a-l retrage;

b) în cazul în care produsul nu este conform cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, să informeze imediat în acest sens autoritățile de supraveghere a pieței din Republica Moldova și/sau statele membre ale Uniunii Europene în care au pus la dispoziție pe piață produsul, indicând detaliile, în special cu privire la neconformitate și la eventualele măsuri corective luate;

c) în cazurile prevăzute la lit. b), să păstreze un registru al produselor care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile și al plângerilor conexe.

(9) Producătorii, în urma unei cereri motivate din partea unei autorități de supraveghere a pieței, furnizează acesteia toate informațiile și documentația necesară pentru a demonstra conformitatea produsului cu prevederile prezentei legi. Aceștia cooperează cu autoritatea de supraveghere a pieței, la cererea acesteia, cu privire la orice acțiune întreprinsă pentru eliminarea neconformității cu cerințele de accesibilitate aplicabile produselor pe care aceștia le-au introdus pe piață și în special pentru asigurarea conformității produselor cu cerințele de accesibilitate aplicabile.

Articolul 8. Reprezentanți autorizați

(1) Un producător poate numi printr-un mandat scris un reprezentant autorizat.

(2) Obligațiile prevăzute la art. 7 alin. (1) și întocmirea documentației tehnice nu sunt incluse în mandatul reprezentantului autorizat.

(3) Reprezentantul autorizat îndeplinește sarcinile prevăzute în mandatul primit de la producător.

(4) Mandatul permite reprezentantului autorizat să îndeplinească cel puțin următoarele:

a) să păstreze documentația tehnică și declarația de conformitate pentru o perioadă stabilită de reglementarea tehnică aplicabilă produsului, în funcție de ciclul de viață al obiectului declarației și de nivelul de risc, după introducerea pe piață a produsului;

b) în urma unei cereri motivate din partea unei autorități de supraveghere a pieței, să furnizeze acesteia toate informațiile și documentația necesară pentru a demonstra conformitatea produsului;

c) să coopereze cu autoritățile de supraveghere a pieței, la cererea acestora, cu privire la orice acțiune întreprinsă pentru eliminarea neconformității produselor care fac obiectul mandatului lor cu cerințele de accesibilitate aplicabile.

Articolul 9. Obligațiile importatorilor

(1) Importatorii introduc pe piață numai produse conforme cu prevederile prezentei legi.

(2) Înainte de introducerea unui produs pe piață, importatorii se asigură că:

a) procedura de evaluare a conformității prevăzută în anexa nr. 4, după caz, în conformitate cu reglementarea tehnică aplicabilă produsului, a fost efectuată de către producător;

b) producătorul a întocmit documentația tehnică cerută în anexa respectivă;

c) produsul poartă marcajul CE și este însoțit de documentele necesare;

d) producătorul a respectat cerințele prevăzute la art. 7 alin. (5) și (6).

(3) În cazul în care un importator consideră sau are motive să creadă că un produs nu este conform cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, acesta nu introduce produsul pe piață până când acesta nu devine conform.

(4) Importatorii indică pe produs sau, atunci când acest lucru nu este posibil, pe ambalaj sau într-un document care însoțește produsul, următoarele:

a) denumirea lor;

b) denumirea lor comercială înregistrată sau marca lor comercială înregistrată;

c) adresa la care pot fi contactați; datele de contact se comunică în limba română.

(5) Importatorii și distribuitorii se asigură că produsul este însoțit de instrucțiuni și informații privind siguranța în limba română.

(6) Importatorii se asigură că, atât timp cât un produs constituie responsabilitatea lor, condițiile de depozitare sau de transport nu periclitează conformitatea sa cu cerințele de accesibilitate aplicabile.

(7) Importatorii păstrează o copie a declarației de conformitate UE la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței pentru o perioadă de cinci ani și se asigură că documentația tehnică poate fi pusă la dispoziția acestor autorități, la cerere.

(8) Importatorii care consideră sau au motive să creadă că un produs pe care l-au introdus pe piață nu este conform cu prezenta lege, trebuie:

a) să ia de îndată măsurile corective necesare pentru a asigura conformitatea respectivului produs sau, după caz, pentru a-l retrage;

b) să informeze imediat în acest sens autoritățile de supraveghere a pieței competente, indicând detaliile, în special cu privire la neconformitate și la eventualele măsuri corective luate.

(9) Importatorii:

a) în urma unei cereri motivate din partea unei autorități de supraveghere a pieței, furnizează acesteia toate informațiile și documentația necesară, în limba română, pentru a demonstra conformitatea produsului;

b) la cererea autorității de supraveghere a pieței, importatorii cooperează cu aceasta cu privire la orice acțiune întreprinsă pentru eliminarea neconformității produselor pe care le-au introdus pe piață cu cerințele de accesibilitate aplicabile.

Articolul 10. Obligațiile distribuitorilor

(1) În cazul în care pun la dispoziție un produs pe piață, distribuitorii îndeplinesc cerințele prevăzute în prezenta lege.

(2) Înainte de a pune la dispoziție un produs pe piață, distribuitorii verifică:

a) dacă produsul poartă marcajul CE;

b) dacă produsul este însoțit de documentele necesare (descrierea produsului, numărul de serie și datele de contact a producătorului) pe ambalaj sau pe documentul care însoțește produsul, cu respectarea limbajului ușor de înțeles pentru utilizatorii finali și pentru autoritatea de supraveghere a pieței, condiții prevăzute în art. 7 alin. (5) și (6) și respectiv la art. 9 alin. (4) din prezenta lege;

c) dacă producătorul și importatorul au respectat cerințele prevăzute la art. 7 alin. (5) și (6) și respectiv la art. 9 alin. (4).

(3) În cazul în care un distribuitor consideră sau are motive să creadă că un produs nu este în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, acesta:

a) nu pune la dispoziție produsul pe piață până când acesta nu devine conform;

b) informează producătorul sau importatorul și autoritățile de supraveghere a pieței în acest sens.

(4) Distribuitorii se asigură că, atât timp cât un produs constituie responsabilitatea lor, condițiile de depozitare sau de transport nu periclitează conformitatea sa cu cerințele de accesibilitate aplicabile.

(5) Distribuitorii care consideră sau au motive să creadă că un produs pe care l-au pus la dispoziție pe piață nu este conform cu prezenta lege:

a) se asigură că sunt luate de îndată măsurile corective necesare pentru a aduce respectivul produs în conformitate sau, după caz, pentru a-l retrage;

b) informează imediat în acest sens autoritățile de supraveghere a pieței competente din Republica Moldova și/sau statele membre ale Uniunii Europene în care au pus la dispoziție produsul, indicând detaliile, în special cu privire la neconformitate și la eventualele măsuri corective luate.

(6) În urma unei cereri motivate din partea unei autorități de supraveghere a pieței, distribuitorii:

a) furnizează acesteia toate informațiile și documentația necesară pentru a demonstra conformitatea produsului;

b) cooperează cu autoritatea respectivă, cu privire la orice acțiune întreprinsă pentru eliminarea neconformității produselor pe care le-au pus la dispoziție pe piață cu cerințele de accesibilitate aplicabile.

Articolul 11. Situațiile în care obligațiile producătorilor se aplică importatorilor și distribuitorilor

Un importator sau un distribuitor este considerat producător în sensul prezentei legi și este supus obligațiilor ce revin producătorului în temeiul art. 7 atunci când introduce pe piață un produs sub numele său sau marca sa ori modifică un produs deja introdus pe piață într-o manieră care poate afecta conformitatea cu cerințele prevăzute în prezenta lege.

Articolul 12. Identificarea agenților economici care lucrează cu produse

(1) Agenții economici menționați la art. 7-10 transmit, la cerere, către autoritățile de supraveghere a pieței datele de identificare ale:

- a) oricărui alt agent economic care le-a furnizat un produs;
- b) oricărui alt agent economic căruia i-au furnizat un produs.

(2) Agenții economici menționați la art. 7-10 pun la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței informațiile menționate la alin. (1) din prezentul articol în termenele stabilite de reglementarea tehnică aplicabilă produsului, atât după ce le-a fost furnizat produsul, cât și după ce au furnizat produsul.

Capitolul IV

OBLIGAȚIILE FURNIZORILOR DE SERVICII

Articolul 13. Obligațiile furnizorilor de servicii

(1) Furnizorii de servicii se asigură că proiectează și furnizează servicii în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege.

(2) Furnizorii de servicii:

- a) pregătesc informațiile necesare în conformitate cu anexa nr. 5;
- b) explică modul în care serviciile îndeplinesc cerințele de accesibilitate aplicabile;
- c) pun informațiile la dispoziția publicului în formă scrisă și orală, inclusiv într-un mod accesibil pentru persoanele cu dizabilități;
- d) păstrează informațiile atât timp cât serviciul este disponibil.

(3) Furnizorii de servicii se asigură că sunt instituite proceduri prin care furnizarea de servicii să rămână în conformitate cu cerințele de accesibilitate aplicabile. Modificările caracteristicilor furnizării serviciului, modificările cerințelor de accesibilitate aplicabile sau ale specificațiilor tehnice în raport cu care se declară că un serviciu îndeplinește cerințele de accesibilitate sunt luate în considerare în mod corespunzător de către furnizorii de servicii.

(4) În caz de neconformitate a serviciului cu cerințele de accesibilitate aplicabile, furnizorii de servicii:

- a) iau măsurile corective necesare pentru a asigura conformitatea;
- b) informează imediat în acest sens autoritățile de supraveghere a pieței din Republica Moldova și/sau statele membre ale Uniunii Europene în care este furnizat serviciul, oferind informații în special cu privire la neconformitate și la eventualele măsuri corective luate.

(5) În urma unei cereri motivate din partea unei autorități de supraveghere a pieței, furnizorii de servicii:

- a) furnizează acesteia toate informațiile necesare pentru a demonstra conformitatea serviciului cu cerințele de accesibilitate aplicabile;
- b) cooperează cu aceasta, cu privire la orice acțiune întreprinsă pentru a asigura conformitatea serviciului cu respectivele cerințe.

Capitolul V

MODIFICAREA FUNDAMENTALĂ A PRODUSELOR SAU SERVICIILOR ȘI SARCINA DISPROPORȚIONATĂ PENTRU AGENȚII ECONOMICI

Articolul 14. Modificare fundamentală și sarcină disproporționată

(1) Cerințele de accesibilitate menționate la art. 4 se aplică numai în măsura în care asigurarea conformității îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) nu presupune o modificare semnificativă a unui produs sau serviciu care duce la modificarea fundamentală naturii de bază a acestuia;

b) nu duce la impunerea unei sarcini disproporționate asupra agenților economici în cauză.

(2) Agenții economici efectuează o evaluare pentru a estima dacă conformitatea cu cerințele de accesibilitate menționate la art. 4 ar introduce o modificare fundamentală sau, pe baza criteriilor relevante stabilite în anexa nr. 6, ar impune o sarcină disproporționată.

(3) Agenții economici documentează evaluarea menționată la alin. (2) și păstrează toate rezultatele relevante pentru o perioadă de cinci ani care se calculează de la ultima punere la dispoziție pe piață a unui produs sau de la ultima furnizare a unui serviciu, după caz.

(4) La cererea autorităților de supraveghere a pieței sau a autorităților responsabile de verificarea conformității serviciilor, după caz, agenții economici pun la dispoziția autorităților o copie a evaluării menționate la alin. (2).

(5) Prin derogare de la prevederile alin. (3) și (4), microîntreprinderile care lucrează cu produse sunt scutite de obligația de a-și documenta evaluarea. Cu toate acestea, dacă o autoritate de supraveghere a pieței solicită acest lucru, microîntreprinderile care lucrează cu produse și care au ales să se prevaleze de alin. (1) furnizează acesteia datele relevante pentru evaluarea menționată la alin. (2).

(6) Furnizorii de servicii care se prevalează de alin. (1) lit. b) își reînnoiesc evaluarea sarcinii disproporționate cu privire la fiecare categorie sau tip de serviciu:

a) atunci când serviciul oferit este modificat; sau

b) la solicitarea autorităților responsabile de verificarea conformității serviciilor; și

c) cel puțin o dată la cinci ani.

(7) În cazul în care agenții economici beneficiază de finanțare din alte surse decât resursele proprii ale agentului economic, indiferent dacă acestea sunt publice sau private, furnizată în vederea îmbunătățirii accesibilității, ei nu se pot prevala de alin. (1) lit.(b).

(8) În cazul în care agenții economici, cu excepția microîntreprinderilor, se prevalează de alin. (1) pentru un anumit produs sau serviciu, aceștia trimit informații în acest sens către autoritățile de supraveghere a pieței competente sau către autoritățile responsabile de verificarea conformității serviciilor din Republica Moldova sau din statul membru al Uniunii Europene în care este introdus pe piață produsul respectiv sau este furnizat serviciul respectiv.

Capitolul VI

STANDARDE ARMONIZATE ȘI SPECIFICAȚII TEHNICE ALE PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR

Articolul 15. Presumția de conformitate

(1) Produsele și serviciile care sunt în conformitate cu prevederile standardelor moldovenești care adoptă standarde armonizate ale Uniunii Europene, ale căror referințe au fost publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene sau cu părți ale acestora, sunt presupuse a fi în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege în măsura în care standardele respective sau părțile acestora acoperă aceste cerințe de accesibilitate. Lista standardelor moldovenești care adoptă standardele armonizate se elaborează și se aprobă prin ordin al autorităților cu funcții de reglementare, se actualizează periodic și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Produsele și serviciile care respectă specificațiile tehnice sau părți ale acestora sunt considerate a fi în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, în măsura în care specificațiile tehnice respective sau părțile acestora acoperă aceste cerințe de accesibilitate.

Capitolul VII

CONFORMITATEA PRODUSELOR ȘI MARCAJUL CE

Articolul 16. Declarația de conformitate a produselor

(1) Declarația de conformitate atestă faptul că a fost demonstrată îndeplinirea cerințelor de accesibilitate aplicabile. În cazul în care, ca excepție, a fost aplicat art. 14, declarația de conformitate stipulează cerințele de accesibilitate care fac obiectul acestei excepții.

(2) Declarația de conformitate conform prevederilor articolului 19 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității îndeplinește următoarele cerințe:

- a) conține elementele prevăzute în anexa nr. 4;
- b) este actualizată constant;
- c) este redactată sau, după caz, tradusă în limba română pentru produsele introduse sau puse la dispoziție pe piață în Republica Moldova.

(3) În cazul în care un produs intră sub incidența mai multor acte ale Uniunii Europene prin care se solicită o declarație de conformitate, se întocmește o singură declarație de conformitate în temeiul tuturor acestor acte ale Uniunii, care menționează actele în cauză.

(4) Prin întocmirea declarației de conformitate, producătorul își asumă responsabilitatea pentru conformitatea produsului cu cerințele prevăzute în prezenta lege.

Articolul 17. Principii generale ale marcajului CE pentru produse

Marcajul CE este supus principiilor generale prevăzute la art.23 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității și prezenta lege.

Articolul 18. Norme și condiții pentru aplicarea marcajului CE

(1) Marcajul CE se aplică în mod vizibil, lizibil și persistent pe produs sau pe plăcuța cu date a produsului. Dacă acest lucru nu este posibil sau nu se justifică dată fiind natura produsului, marcajul se aplică pe ambalaj și pe documentele însoțitoare.

(2) Marcajul CE se aplică înainte ca produsul să fie introdus pe piață.

Capitolul VIII

SUPRAVEGHEREA PE PIAȚĂ A PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR

Articolul 19. Autoritatea de coordonare a supravegherii pieței, autoritățile de reglementare și autoritățile de supraveghere a pieței.

(1) Organul central responsabil de coordonarea activităților de supraveghere a pieței, reglementat de art.11, alin.(1) al Legii nr.162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, are următoarele atribuții:

- a) reglementează domeniile de supraveghere a produselor și serviciilor, stabilite la art.2;
- b) stabilește mecanisme de comunicare și coordonare între autoritățile de supraveghere a pieței și organizează schimbul de informații între autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal;
- c) asigură elaborarea raportului privind implementarea legii, cu prezentarea acestuia Guvernului anual până la 15 martie;
- d) asigură informarea Comisiei Europene privind implementarea prezentei legi.

(2) Autoritățile de reglementare și autoritățile de supraveghere a pieței pentru produsele și serviciile prevăzute de prezenta lege sunt stabilite în anexa nr.7.

(3) Autoritățile de reglementare au următoarele atribuții:

- a) elaborează și aprobă metodologii standardizate de evaluare a criteriilor de accesibilitate;

b) elaborează propuneri în baza controalelor pentru programul național de supraveghere a pieței;

c) evaluează rezultatele activităților desfășurate de autoritățile de supraveghere a pieței și le prezintă autorității de coordonare.

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței au următoarele atribuții:

a) verifică conformitatea cu cerințele de accesibilitate aplicabile;

b) identifică și raportează neconformitățile și riscurile pentru consumatori.

c) aplică măsuri de restricționare, suspendare sau retragere a produselor neconforme de pe piață.

d) colaborează cu autoritatea de coordonare și reglementare în vederea schimbului de informații.

e) respectă metodologiile și procedurile aprobate de autoritățile de reglementare.

f) verifică dacă evaluarea prevăzută la art. 14 a fost efectuată de către agentul economic;

j) examinează evaluarea și rezultatele acesteia, inclusiv în ceea ce privește utilizarea corectă a criteriilor prevăzute în anexa nr. 6.

(5) Autoritățile de supraveghere a pieței pun la dispoziția consumatorilor, la cerere și într-un format accesibil, informații deținute în ceea ce privește conformitatea agenților economici cu cerințele de accesibilitate aplicabile prevăzute în prezenta lege și evaluarea prevăzută la art. 14, cu excepția situației în care aceste informații nu pot fi furnizate din motive de confidențialitate în conformitate cu art.19 din Legea nr.162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

(6) Serviciul Vamal efectuează controlul produselor reglementate la art.2, al.1, în conformitate cu art.27 din Legea nr.162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

Articolul 20. Procedura la nivel național în ceea ce privește produsele care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile

(1) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței consideră că un produs care face obiectul prezentei legi nu este conform cu cerințele de accesibilitate aplicabile, acestea, în colaborare cu agenții economici, realizează o evaluare cu privire la produsul în cauză, acoperind toate cerințele prevăzute de prezenta lege.

(2) În cazul în care, pe parcursul evaluării prevăzute la alin. (1), autoritățile de supraveghere a pieței constată că produsul nu respectă cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, acestea solicită de îndată agentului economic să întreprindă toate acțiunile corective pentru ca produsul să respecte cerințele de accesibilitate în decursul unei perioade rezonabile, proporționale cu natura neconformității, după cum stabilesc acestea.

(3) Autoritățile de supraveghere a pieței solicită agentului economic vizat să retragă produsul de pe piață în decursul unei perioade suplimentare rezonabile doar în cazul în care agentul respectiv nu a întreprins acțiunile corective adecvate în decursul perioadei prevăzute la alin. (2).

(4) În cazurile prevăzute la alin.2 și 3 se aplică art.17 din Legea nr.162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

(5) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței consideră că neconformitatea nu se limitează la teritoriul Republicii Moldova, dar vizează și teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene, acestea informează Comisia Europeană și statele membre ale Uniunii Europene vizate cu privire la rezultatele evaluării și la acțiunile pe care le-au solicitat agentului economic a fi întreprinse.

(6) În cazurile prevăzute la alin. (4), informațiile transmise includ toate detaliile disponibile, în special datele pentru identificarea produsului care nu respectă cerințele de accesibilitate, originea produsului, natura neconformității și cerințele de accesibilitate pe care produsul nu le îndeplinește, natura și durata măsurilor adoptate, precum și argumentele prezentate de agentul economic. Autoritățile de supraveghere a pieței indică, în special, dacă neconformitatea se datorează:

a) fie neconformității produsului cu cerințele de accesibilitate aplicabile;

b) fie deficiențelor existente în ceea ce privește standardele armonizate sau specificațiile tehnice menționate la art.15, care conferă o prezumție de conformitate.

(7) Agentul economic se asigură că sunt întreprinse toate măsurile corective pentru toate produsele vizate pe care acesta le-a pus la dispoziție pe piață în Republica Moldova și pe teritoriul Uniunii Europene.

(8) În cazul în care agentul economic vizat nu întreprinde măsurile corective prevăzute la alin. (2), autoritățile de supraveghere a pieței iau toate măsurile pentru a interzice ori a restrânge punerea la dispoziție a produsului pe piață sau pentru a retrage produsul de pe piață.

Articolul 21. Neconformitatea formală

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței solicită agentului economic vizat să pună capăt neconformității produsului sau a serviciului, în cazul în care constată una dintre situațiile următoare:

a) marcajul CE a fost aplicat cu încălcarea principiilor generale și normele de aplicare a marcajului CE reglementate de art.231 al Legii nr.235/2011 privind activitățile de reglementare și de evaluare a conformității sau a art. 18 din prezenta lege;

b) marcajul CE nu a fost aplicat;

c) declarația de conformitate UE nu a fost întocmită;

d) declarația de conformitate UE nu a fost întocmită corect;

e) documentația tehnică nu este disponibilă sau este incompletă;

f) informațiile prevăzute la art. 7 alin. (6) sau la art. 9 alin. (4) lipsesc, sunt false sau sunt incomplete;

g) nu sunt îndeplinite oricare alte cerințe administrative prevăzute la art. 7 sau 9.

(2) În situația în care neconformitatea prevăzută la alin. (1) se menține, autoritatea de supraveghere a pieței ia toate măsurile corespunzătoare pentru a restricționa sau a interzice punerea la dispoziție pe piață a produsului sau pentru a se asigura că acesta este rechemat sau retras de pe piață.

Articolul 22. Conformitatea serviciilor

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței stabilesc, pun în aplicare și actualizează periodic proceduri adecvate pentru:

a) a controla conformitatea serviciilor cu cerințele prevăzute în prezenta lege, inclusiv evaluarea prevăzută la art. 14 alin. (2), pentru care se aplică prevederile art. 19 alin. (4);

b) a monitoriza plângerile sau rapoartele privind aspecte legate de neconformitatea serviciilor cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege;

c) a verifica dacă agentul economic a luat măsurile corective.

(2) Autoritățile de supraveghere a pieței informează, inclusiv prin intermediul paginii web oficiale sau prin rapoarte publice, publicul cu privire la existența, responsabilitățile, identitatea, activitatea și deciziile acestora și furnizează, la cerere și în formate accesibile, informații.

Articolul 23. Accesibilitatea reglementată în alte acte

(1) Pentru produsele și serviciile prevăzute la art. 2 din prezenta lege, cerințele de accesibilitate prevăzute în anexa nr. 1 constituie cerințe de accesibilitate obligatorii în sensul art. 26 alin. (7) lit. a) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, și art. 76 alin. (7) lit. a) din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

(2) Orice produs sau serviciu ale cărui caracteristici, elemente sau funcții respectă cerințele de accesibilitate prevăzute la Secțiunea VI din anexa nr. 1 este considerat că îndeplinește obligațiile relevante prevăzute în alte acte decât prezenta lege, în ceea ce privește accesibilitatea, pentru respectivele caracteristici, elemente și funcții, cu excepția cazului în care actele respective conțin dispoziții contrare.

Articolul 24. Standarde armonizate și specificații tehnice

Produsele și serviciile care respectă standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate ale Uniunii Europene sau părți ale acestora sunt considerate a fi în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, în măsura în care standardele respective sau părțile acestora acoperă aceste cerințe de accesibilitate. Produsele și serviciile care respectă specificațiile tehnice sau părți ale acestora sunt considerate a fi în conformitate cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege, în măsura în care specificațiile tehnice respective sau părțile acestora acoperă aceste cerințe de accesibilitate.

Capitolul IX DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 25. Dreptul de sesizare a instanțelor și autorităților de supraveghere

Consumatorii, precum și organismele publice, asociațiile, organizațiile sau alte entități juridice private, în numele sau în sprijinul unui petiționar, cu acordul acestuia, se pot adresa autorităților de supraveghere a pieței sau Centrului Unic de Apel pentru Consumatori, gestionat de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, în legătură cu nerespectarea de către agenții economici a cerințelor de accesibilitate prevăzute de prezenta lege. În cazul în care solicitarea nu este soluționată sau nu sunt de acord cu rezultatele examinării sesizării, aceștia au dreptul să se adreseze în instanța de judecată.

Articolul 26. Sancțiuni

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Codului contravențional, cu excepția Consiliului Audiovizualului, care aplică sancțiuni în corespundere cu art.84 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

(2) Sancțiunile menționate la alin. (1) trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare, în conformitate cu cerințele legislației care protejează interesele consumatorilor.

Articolul 27. Dispoziții tranzitorii

(1) Produsele și serviciile prevăzute în prezenta lege întrunesc cerințele de accesibilitate stabilite, în termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Contractele de furnizare de servicii încheiate înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi rămân valabile fără modificări până la expirare, dar nu mai mult de cinci ani de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(3) Terminalele pentru autoservire utilizate de către furnizorii de servicii pentru furnizarea de servicii înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi pot să fie utilizate în continuare pentru furnizarea de servicii similare, dar nu mai mult de 20 de ani după intrarea lor în uz.

Articolul 28. Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2028, cu excepția prevederilor art. 26 care intră în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(2) Până la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

CERINȚE DE ACCESIBILITATE PENTRU PRODUSE ȘI SERVICII

Secțiunea I

Cerințe de accesibilitate generale privind toate produsele care intră sub incidența prezentei legi în conformitate cu art. 2 alin. (1)

1. Produsele trebuie să fie proiectate și fabricate astfel încât să se maximizeze utilizarea previzibilă a acestora de către persoanele cu dizabilități și sunt însoțite de informații accesibile privind funcționarea lor și caracteristicile lor de accesibilitate, acolo unde este posibil pe produs sau în interiorul acestuia.

2. Cerințe privind furnizarea de informații:

(a) informațiile privind utilizarea produsului, furnizate chiar pe produs (etichetare, instrucțiuni și mesaje de avertizare) sunt:

- (i) puse la dispoziție prin intermediul mai multor canale senzoriale;
- (ii) prezentate într-un mod ușor de înțeles;
- (iii) prezentate utilizatorilor în moduri pe care le pot percepe;
- (iv) prezentate cu ajutorul unor caractere de dimensiuni și tipuri adecvate, ținând cont de condițiile de utilizare previzibile și folosind un contrast suficient, precum și o spațiere ajustabilă între litere, rânduri și paragrafe;

(b) instrucțiunile de utilizare a unui produs, atunci când nu sunt furnizate chiar pe produs, ci puse la dispoziție prin utilizarea produsului sau prin alte mijloace, cum ar fi un site web, inclusiv funcțiile de accesibilitate ale produsului, activarea acestora și interoperabilitatea acestora cu soluții de asistență se pun la dispoziția publicului în momentul în care produsul este introdus pe piață și:

- (i) sunt puse la dispoziție prin intermediul mai multor canale senzoriale;
- (ii) sunt prezentate într-un mod ușor de înțeles;
- (iii) sunt prezentate utilizatorilor în moduri pe care aceștia le pot percepe;
- (iv) sunt prezentate cu ajutorul unor caractere de dimensiuni și tipuri adecvate, ținând cont de condițiile de utilizare previzibile și folosind un contrast suficient, precum și o spațiere ajustabilă între litere, rânduri și paragrafe;

(v) în ceea ce privește conținutul, sunt puse la dispoziție în formate de text care să permită generarea altor formate de asistență, putând fi prezentate în diferite moduri și prin intermediul mai multor canale senzoriale;

(vi) sunt însoțite de o prezentare alternativă a oricărui conținut de tip non-text;

(vii) includ o descriere a interfeței pentru utilizatori a produsului (manipulare, comandă și feedback, intrare și ieșire de date), care este furnizată în conformitate cu pct. 2; descrierea indică, pentru fiecare dintre punctele de la pct. 2, dacă produsul prezintă aceste caracteristici;

(viii) includ o descriere a funcționalității produsului care este oferită prin funcții menite să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități, în conformitate cu pct. 2; descrierea indică, pentru fiecare dintre punctele de la pct. 2, dacă produsul prezintă aceste caracteristici;

(ix) includ o descriere a interfeței software și hardware a produsului cu dispozitivele de asistare; descrierea include o listă a dispozitivelor de asistare care au fost testate împreună cu produsul.

3. Proiectarea interfeței pentru utilizatori și a funcționalității:

Produsul, inclusiv interfața sa pentru utilizatori, conține caracteristici, elemente și funcții care să permită persoanelor cu dizabilități accesul la produs și perceperea, utilizarea, înțelegerea și controlul acestuia prin asigurarea faptului că:

- (a) atunci când produsul este prevăzut cu funcții de comunicare, inclusiv comunicare interpersonală, utilizare, informare, control și orientare, acestea sunt accesibile prin intermediul mai multor canale senzoriale; acest lucru include punerea la dispoziție a unor alternative la elementele vizuale, auditive, vocale și tactile;
- (b) atunci când produsul utilizează vorbirea, acesta oferă alternative la vorbire și la introducerea vocală de date pentru comunicare, controlul funcționării și pentru orientare;
- (c) atunci când produsul utilizează elemente vizuale, acesta prevede funcții flexibile de mărire a imaginii, de reglare a luminozității și contrastului pentru comunicare, informare și utilizare, precum și pentru asigurarea interoperabilității cu programele și dispozitivele de asistare pentru navigarea prin interfață;
- (d) atunci când produsul utilizează culori pentru a transmite informații, pentru a indica o acțiune, pentru a solicita un răspuns sau pentru a identifica elemente, acesta oferă o alternativă la culori;
- (e) atunci când produsul utilizează semnale sonore, pentru a transmite informații, a indica o acțiune, a solicita un răspuns sau pentru a identifica elemente, acesta oferă o alternativă la semnalele sonore;
- (f) atunci când produsul folosește elemente vizuale, acesta prevede metode flexibile pentru îmbunătățirea clarității vizuale;
- (g) atunci când produsul utilizează semnale audio, acesta prevede funcții de reglare a volumului și a vitezei de către utilizator, precum și caracteristici audio amplificate, inclusiv reducerea interferenței semnalelor audio provenite de la produse din jur și claritate audio;
- (h) atunci când produsul necesită utilizare și comandă manuale, acesta prevede comenzi secvențiale și alte posibilități de comandă decât cele bazate pe motricitatea fină, evitând necesitatea unor comenzi simultane pentru manipulare, și utilizează componente tactile perceptibile;
- (i) produsul evită modurile de operare care necesită o rază de acțiune largă sau multă forță;
- (j) produsul evită declanșarea unor crize convulsive determinate de fotosensibilitate;
- (k) produsul protejează viața privată a utilizatorilor atunci când aceștia folosesc caracteristicile de accesibilitate;
- (l) produsul oferă o alternativă la identificarea și controlul biometrice;
- (m) produsul asigură coerența funcționalităților și oferă intervale de timp suficiente și flexibile pentru interacțiune;
- (n) produsul oferă software și hardware pentru crearea de interfețe cu tehnologiile de asistare;
- (o) produsul este conform cu următoarele cerințe sectoriale specifice:
- (i) terminalele pentru autoservire:
- sunt prevăzute cu tehnologii de sinteză vocală (text-to-speech);
 - permit utilizarea de căști audio personale;
 - atunci când este prevăzut un interval de timp pentru răspuns, utilizatorul este avertizat prin intermediul mai multor canale senzoriale;
 - oferă posibilitatea de a prelungi intervalul de timp alocat;
 - afișează un nivel de contrast adecvat și, atunci când dispun de taste și butoane de control, acestea sunt ușor de deosebit la nivel tactil;
 - nu necesită ca o caracteristică de accesibilitate să fie activată pentru ca un utilizator care are nevoie de acea caracteristică să o declanșeze;
 - atunci când produsul utilizează semnale audio sau perceptibile prin auz, acesta trebuie să fie compatibil cu dispozitivele și tehnologiile de asistare disponibile la nivelul Uniunii, inclusiv cu tehnologiile auditive, cum ar fi protezele auditive, buclele auditive, implanturile cohleare și dispozitivele de asistare pentru ascultare;
- (ii) e-readerele sunt prevăzute cu tehnologii de sinteză vocală (text-to-speech);
- (iii) echipamentele terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice:

— atunci când dispun de o funcție de comunicare prin text pe lângă funcția de comunicare vocală, oferă posibilitatea prelucrării textului în timp real și sunt compatibile cu sisteme audio de înaltă fidelitate;

— permit, atunci când dispun de capacități video în plus față de funcțiile de tip text și voce sau în combinație cu acestea, utilizarea conversației totale, inclusiv funcțiile de sincronizare vocală, text în timp real, precum și video cu o rezoluție care să permită comunicarea în limbajul semnelor;

— garantează conectarea wireless eficientă cu tehnologiile auditive;

— evită interferențele cu dispozitivele de asistare;

(iv) echipamentele terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive utilizate pentru accesarea serviciilor mass-media audiovizuale pun la dispoziția persoanelor cu dizabilități componentele de accesibilitate oferite de furnizorul de servicii mass-media audiovizuale pentru accesarea, selectarea, controlul, și personalizarea de către utilizator și pentru transmiterea către dispozitive de asistare.

4. Servicii de asistență:

În cazul în care sunt disponibile, serviciile de asistență (centre de asistență, centre de apel, asistență tehnică, servicii de retransmisie și servicii de formare) oferă informații cu privire la accesibilitatea produsului și la compatibilitatea acestuia cu tehnologiile de asistare, în moduri de comunicare accesibile.

Secțiunea II

Cerințe de accesibilitate legate de produsele prevăzute la art. 2 alin. (1), cu excepția terminalelor pentru autoservire menționate la art. 2 alin. (1) litera (b)

1. Pe lângă cerințele prevăzute în secțiunea I, ambalajul și instrucțiunile produselor care intră în sfera de aplicare a prezentei secțiuni sunt făcute accesibile, astfel încât să se maximizeze utilizarea previzibilă a acestora de către persoanele cu dizabilități, astfel:

2. Ambalajul produsului, inclusiv informațiile prevăzute pe acesta (de exemplu, despre deschidere, închidere, utilizare, eliminare), inclusiv, atunci când sunt furnizate, informațiile referitoare la caracteristicile de accesibilitate ale produsului, sunt făcute accesibile și, atunci când acest lucru este posibil, respectivele informații accesibile sunt prezentate pe ambalaj;

3. Instrucțiunile privind instalarea, întreținerea, depozitarea și eliminarea produsului care nu sunt furnizate chiar pe produs, ci puse la dispoziție prin alte mijloace, cum ar fi un site web, se află la dispoziția publicului în momentul în care produsul este introdus pe piață și respectă următoarele cerințe:

a) sunt disponibile prin intermediul mai multor canale senzoriale;

b) sunt prezentate într-un mod ușor de înțeles;

c) sunt prezentate utilizatorilor în moduri pe care aceștia le pot percepe;

d) sunt prezentate cu caractere de dimensiuni și tipuri adecvate, ținând cont de condițiile de utilizare previzibile și folosind un contrast suficient, precum și o spațiere ajustabilă între litere, rânduri și paragrafe;

e) conținutul instrucțiunilor este pus la dispoziție în formate de text care pot fi utilizate pentru a genera formate de asistență alternative, putând fi prezentate în diferite moduri și prin intermediul mai multor canale senzoriale; și

f) instrucțiunile care cuprind orice conținut de tip non-text sunt însoțite de o prezentare alternativă a conținutului respectiv.

Secțiunea III

Cerințe de accesibilitate generale privind toate serviciile care intră sub incidența prezentei legi în conformitate cu art. 2 alin. (2).

În vederea maximizării utilizării previzibile a serviciilor de către persoanele cu dizabilități, furnizarea acestora se face prin:

a) garantarea accesibilității produselor utilizate pentru furnizarea serviciului, în conformitate cu secțiunea I din prezenta anexă și, după caz, cu secțiunea II din prezenta anexă;

b) furnizarea de informații privind modul de funcționare al serviciului și, dacă pentru furnizarea serviciului sunt utilizate produse, informații privind legătura serviciului cu aceste produse, precum și informații privind caracteristicile lor de accesibilitate și interoperabilitatea lor cu dispozitive și instalații de asistare:

(i) punând la dispoziție informațiile prin intermediul mai multor canale senzoriale;

(ii) prezentând informațiile într-un mod ușor de înțeles;

(iii) prezentând utilizatorilor informațiile în moduri pe care aceștia le pot percepe;

(iv) punând la dispoziție conținutul informațiilor în formate de text care pot fi utilizate pentru a genera formate de asistență alternative, putând fi prezentate în diferite moduri și prin intermediul mai multor canale senzoriale;

(v) prezentând cu caractere de dimensiuni și tipuri adecvate, ținând cont de condițiile de utilizare previzibile și folosind un contrast suficient, precum și o spațiere ajustabilă între litere, rânduri și paragrafe;

(vi) completând orice conținut de tip non-text cu o prezentare alternativă a conținutului respectiv; și

(vii) furnizând într-o manieră coerentă și adecvată informațiile electronice necesare pentru furnizarea serviciului, făcându-le perceptibile, utilizabile, inteligibile și solide;

(c) realizarea accesibilității site-urilor web, inclusiv a aplicațiilor online aferente, și a serviciilor bazate pe dispozitive mobile, inclusiv a aplicațiilor mobile, într-o manieră coerentă și adecvată, făcându-le perceptibile, utilizabile, inteligibile și solide;

(d) acolo unde sunt disponibile, servicii de asistență (centre de asistență, centre de apel, asistență tehnică, servicii de retransmisie și servicii de formare) care furnizează informații cu privire la accesibilitatea produsului și la compatibilitatea acestuia cu tehnologiile de asistare, în moduri de comunicare accesibile.

Secțiunea IV

Cerințe de accesibilitate suplimentare referitoare la servicii specifice

În vederea maximizării utilizării previzibile a serviciilor de către persoanele cu dizabilități, furnizarea acestora se face prin includerea de funcții, practici, politici și proceduri, precum și de modificări ale funcționării serviciului, menite să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități și să asigure interoperabilitatea cu tehnologiile de asistare:

(a) Serviciile de comunicații electronice, inclusiv comunicațiile de urgență:

(i) furnizarea funcției de text în timp real, în plus față de comunicarea vocală;

(ii) furnizarea opțiunii de conversație totală în cazul în care, pe lângă comunicarea vocală, este furnizată și funcția video;

(iii) asigurarea faptului că comunicațiile de urgență ce folosesc funcția vocală și funcția de tip text, inclusiv text în timp real, sunt sincronizate, iar cele ce folosesc funcția de tip video, atunci când este disponibilă, sunt și ele sincronizate sub formă de conversație totală și transmise de furnizorii de servicii de comunicații electronice către centrul unic pentru apeluri de urgență;

(b) Serviciile care oferă acces la servicii mass-media audiovizuale:

(i) furnizarea de grile electronice de programe (EPG) care sunt perceptibile, utilizabile, inteligibile și solide și furnizează informații cu privire la disponibilitatea caracteristicilor de accesibilitate;

(ii) asigurarea faptului că componentele de accesibilitate (serviciile de acces) ale serviciilor mass-media audiovizuale, precum subtitrările pentru persoanele cu surditate sau cu deficiențe de auz, descrierile audio, subtitrările vorbite și interpretarea în limbajul semnelor, sunt transmise integral la o calitate adecvată pentru afișare precisă, sincronizate cu difuzarea de sunet și video, permițând totodată utilizatorului să controleze afișarea și utilizarea lor.

(c) Serviciile de transport aerian, feroviar, maritim și cu autobuzul pentru pasageri, cu excepția serviciilor urbane și suburbane de transport și a serviciilor regionale de transport:

(i) asigurarea furnizării de informații privind accesibilitatea vehiculelor, a infrastructurii înconjurătoare și a mediului construit și privind asistența pentru persoanele cu dizabilități;

(ii) asigurarea furnizării de informații despre serviciile inteligente de emitere a biletelor (rezervări electronice, rezervări de bilete etc.), de informații în timp real privind călătoria (orare, informații cu privire la perturbări ale traficului, legături de transport, continuarea călătoriei cu alte moduri de transport etc.) și de informații privind servicii suplimentare (prezența personalului în stații, ascensoare care nu funcționează sau servicii indisponibile temporar).

(d) Servicii urbane și suburbane de transport și servicii regionale de transport: asigurarea accesibilității terminalelor pentru autoservire utilizate pentru furnizarea serviciului, în conformitate cu secțiunea I din prezenta anexă.

(e) Servicii bancare destinate consumatorilor:

(i) furnizarea de metode de identificare, semnături electronice, securitate și servicii de plată care sunt perceptibile, utilizabile, inteligibile și solide;

(ii) garantarea faptului că informațiile sunt ușor de înțeles, fără a depăși un nivel de complexitate superior nivelului B2 (post-intermediar) din clasificarea operată de Cadrul european comun de referință pentru limbi al Consiliului Europei.

(f) Cărți electronice:

(i) asigurarea faptului că, în cazul în care o carte electronică conține format audio pe lângă text, aceasta furnizează conținuturile audio și de text sincronizate;

(ii) asigurarea faptului că fișierele digitale ale cărților electronice nu împiedică tehnologiile de asistare să funcționeze în mod corespunzător;

(iii) asigurarea accesului la conținut, a navigării în cadrul conținutului și al formatului fișierului, inclusiv al formatului dinamic, furnizarea structurii, asigurarea flexibilității și a posibilității de alegere a modului de prezentare a conținutului;

(iv) oferirea posibilității de redare a conținutului sub forme alternative și a interoperabilității acestuia cu o varietate de tehnologii de asistare, astfel încât să fie perceptibil, inteligibil, utilizabil și solid;

(v) oferirea posibilității de a le identifica, furnizând informații privind caracteristicile lor de accesibilitate, prin intermediul metadatelor;

(vi) asigurarea faptului că măsurile în materie de gestionare a drepturilor digitale nu blochează caracteristicile de accesibilitate.

(g) Servicii de comerț electronic:

(i) furnizarea informațiilor privind accesibilitatea produselor și a serviciilor vândute, în cazul în care aceste informații sunt furnizate de către operatorul economic responsabil;

(ii) asigurarea accesibilității funcțiilor de identificare, de securitate și de plată atunci când sunt livrate ca parte a serviciului, și nu ca parte a unui produs, făcând aceste funcții perceptibile, utilizabile, inteligibile și solide;

(iii) furnizarea de metode de identificare, semnături electronice și sisteme de plată care sunt perceptibile, utilizabile, inteligibile și solide.

Secțiunea V

Cerințe de accesibilitate specifice legate de preluarea comunicațiilor de urgență efectuate către numărul unic pentru apeluri de urgență 112 de către centrul unic pentru apeluri de urgență

1. În vederea maximizării utilizării previzibile a serviciilor de către persoanele cu dizabilități, preluarea de către centrul unic pentru apeluri de urgență a comunicațiilor de urgență efectuate către numărul unic pentru apeluri de urgență 112 se realizează prin includerea unor funcții, practici, politici și proceduri, precum și modificări menite să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități.

2. Comunicațiile de urgență către numărul european unic pentru apeluri de urgență 112 sunt preluate corespunzător, în modul cel mai potrivit cu organizarea la nivel național a sistemelor de urgențe, la centrul unic pentru apeluri de urgență, utilizând aceleași mijloace de comunicare ca cele prin care sunt inițiate, și anume prin utilizarea de voce și text sincronizate, inclusiv text în timp real, sau, în situația în care este oferită și funcția video, de voce, text, inclusiv text în timp real și video sincronizate ca conversație totală.

Secțiunea VI

Cerințe de accesibilitate pentru caracteristici, elemente sau funcții ale produselor și serviciilor în conformitate cu art. 23 alin. (2)

1. Prezumția de îndeplinire a obligațiilor relevante prevăzute în alte acte ale Uniunii referitoare la caracteristici, elemente sau funcții ale produselor și serviciilor necesită următoarele:

2. Produse:

(a) Accesibilitatea informațiilor privind funcționarea și caracteristicile de accesibilitate aferente produselor respectă elementele corespunzătoare prevăzute în secțiunea I pct. 1 din prezenta anexă, și anume informațiile privind utilizarea produsului, furnizate chiar pe produs, și instrucțiunile de utilizare a produsului care nu sunt furnizate chiar pe produs, ci puse la dispoziție prin utilizarea produsului sau prin alte mijloace, cum ar fi un site web.

(b) Accesibilitatea caracteristicilor, elementelor și funcțiilor interfeței pentru utilizatori și ale proiectării funcționale a produselor respectă cerințele de accesibilitate corespunzătoare pentru astfel de interfețe pentru utilizatori sau proiectări funcționale prevăzute în secțiunea I pct. 2 din prezenta anexă.

(c) Accesibilitatea ambalajului, inclusiv a informațiilor furnizate în cadrul acestuia și a instrucțiunilor referitoare la instalarea, întreținerea, depozitarea și eliminarea produsului care nu sunt furnizate chiar pe produs, ci puse la dispoziție prin alte mijloace, cum ar fi un site web, cu excepția terminalelor pentru autoservire, respectă cerințele de accesibilitate prevăzute în secțiunea II din prezenta anexă.

3. Servicii:

Accesibilitatea caracteristicilor, elementelor și funcțiilor serviciilor respectă cerințele de accesibilitate corespunzătoare pentru respectivele caracteristici, elemente și funcții, prevăzute în secțiunile referitoare la servicii din prezenta anexă.

Secțiunea VII

Criterii de performanță funcțională

1. În vederea maximizării utilizării previzibile de către persoanele cu dizabilități, în cazurile în care cerințele de accesibilitate prevăzute în secțiunile I-VI din prezenta anexă nu se referă la una sau mai multe funcții legate de proiectarea și fabricarea produselor sau de furnizarea serviciilor, accesibilitatea respectivelor funcții sau mijloace se asigură prin conformitatea cu criteriile de performanță funcțională aferente.

2. Aceste criterii de performanță funcțională pot fi utilizate numai ca alternativă la una sau mai multe cerințe tehnice specifice, atunci când acestea sunt menționate în cerințele de accesibilitate, dacă și numai dacă aplicarea criteriilor de performanță funcțională relevante este conformă cu cerințele de accesibilitate și are drept urmare faptul că proiectarea și fabricarea produselor și furnizarea serviciilor duc la o accesibilitate echivalentă sau mai mare pentru utilizarea previzibilă de către persoanele cu dizabilități.

a) Utilizare de către persoane nevăzătoare:

În cazul în care produsul sau serviciul oferă moduri de operare vizuale, oferă cel puțin un mod de operare pentru persoane nevăzătoare.

b) Utilizare de către persoane cu capacități vizuale limitate:

În cazul în care produsul sau serviciul oferă moduri de operare vizuale, oferă cel puțin un mod de operare care permite utilizatorilor cu capacități vizuale limitate să opereze produsul.

c) Utilizare fără percepția culorilor:

În cazul în care produsul sau serviciul oferă moduri de operare vizuale, acesta oferă cel puțin un mod de operare care nu presupune din partea utilizatorului percepția culorilor.

d) Utilizare fără sonor:

În cazul în care produsul sau serviciul oferă moduri de operare auditive, acesta oferă cel puțin un mod de operare pentru care nu este nevoie de auz.

e) Utilizare de către persoanele cu capacități auditive limitate:

În cazul în care produsul sau serviciul oferă moduri de operare auditive, acesta oferă cel puțin un mod de operare cu caracteristici audio amplificate, care permite utilizatorilor cu capacități auditive limitate să opereze produsul.

f) Utilizare fără funcție vocală:

În cazul în care produsul sau serviciul presupune comenzi vocale date de utilizator, acesta oferă cel puțin un mod de operare care nu necesită intervenție vocală. Prin intervenție vocală se înțelege orice sunet generat la nivel oral, precum vorbirea, fluierăturile, interjecțiile.

g) Utilizare cu manipulare sau forță limitată:

În cazul în care presupune acționarea manuală, produsul sau serviciul oferă cel puțin un mod de operare care le permite utilizatorilor să folosească produsul prin acțiuni alternative care nu necesită motricitate fină, manipulare precisă sau forță manuală, și nici acționarea mai multor comenzi în același timp.

h) Utilizare de către persoane cu rază de acțiune limitată:

Elementele operaționale ale produselor se află în raza de acțiune pentru toți utilizatorii. În cazul în care produsele sau serviciile oferă un mod de operare manuală, acestea oferă cel puțin un mod de operare care să poată fi utilizat de către persoanele cu rază de acțiune limitată și cu forță limitată.

(i) Reducerea la minimum a riscului declanșării unor crize convulsive determinate de fotosensibilitate:

În cazul în care produsul oferă moduri de operare vizuale, acestea evită modurile de operare care declanșează crize convulsive determinate de fotosensibilitate.

(j) Utilizare de către persoane cu capacități cognitive limitate:

Produsul sau serviciul oferă cel puțin un mod de operare cu caracteristici care fac produsul mai simplu și mai ușor de utilizat.

(k) Viața privată:

În cazul în care produsul sau serviciul oferă funcții care asigură accesibilitatea, acesta oferă cel puțin un mod de operare care protejează viața privată a utilizatorilor ce folosesc respectivele caracteristici care asigură accesibilitatea.

EXEMPLE INDICATIVE ȘI FARA CARACTER OBLIGATORIU DE SOLUȚII POSIBILE CARE CONTRIBUIE LA RESPECTAREA CERINȚELOR DE ACESIBILITATE PREVAZUTE IN ANEXA NR. 1 LA LEGE

Secțiunea 1 : Exemple referitoare la cerințele de accesibilitate generale pentru toate produsele care intră sub incidența prezentei legi în conformitate cu Art. 2 alin. (1)	
Cerințe din secțiunea I din anexa nr. 1	Exemple
1. Furnizarea de informații	
(a)	
(i)	Furnizarea de informații vizuale și tactile sau vizuale și auditive indicând locul în care se introduce un card într-un terminal pentru autoservire, astfel încât persoanele nevăzătoare și persoanele cu surditate să poată utiliza terminalul.
(ii)	Utilizarea acelorași termeni în mod consecvent, sau într-o structură clară și logică, astfel încât persoanele cu deficiențe intelectuale să poată înțelege mai bine.
(iii)	Furnizarea unui format de relief tactil sau de sunet în plus față de un mesaj de avertizare scris, astfel încât persoanele nevăzătoare să îl poată percepe.
(iv)	Oferirea posibilității ca textul să fie citit de către persoane cu deficiențe de vedere.
(b)	
(i)	Furnizarea de fișiere electronice care să poată fi citite de un calculator ce utilizează cititoare de ecran, astfel încât persoanele nevăzătoare să poată utiliza informațiile.
(ii)	Utilizarea acelorași termeni în mod consecvent, sau într-o structură clară și logică, astfel încât persoanele cu deficiențe intelectuale să îi poată înțelege mai bine.
(iii)	Furnizarea de subtitrări atunci când sunt prevăzute instrucțiuni în format video.
(iv)	Oferirea posibilității ca textul să fie citit de către persoane cu deficiențe de vedere.
(v)	Imprimarea în Braille, permițând astfel utilizarea de către persoane nevăzătoare.
(vi)	Adăugarea unei diagrame cu un text descriptiv care să prezinte principalele elemente sau să descrie acțiunile principale.
(vii)	Includerea unei mufe și a unui software într-un bancomat, ceea ce va permite conectarea unei căști audio care va primi textul de pe ecran sub formă de sunet.
2. Interfața pentru utilizatori și la proiectarea funcțională	
(a)	Furnizarea de instrucțiuni sub formă de voce și text, sau încorporarea unor semne tactile în cazul unei tastaturi, astfel încât persoanele nevăzătoare sau cu deficiențe de auz să poată interacționa cu produsul.
(b)	Furnizarea, într-un terminal pentru autoservire, pe lângă instrucțiunile prin vorbire, și a unor instrucțiuni sub formă de text sau imagini, de exemplu, astfel încât persoanele cu surditate să poată la rândul lor să efectueze acțiunile necesare.

(c)	Oferirea pentru utilizatori a posibilității de a mări un text, de a recurge la funcția de zoom pentru o anumită pictogramă sau de a mări contrastul, astfel încât persoanele cu deficiențe de vedere să poată percepe informațiile.
(d)	În plus față de oferirea unei alegeri de apăsare a butonului roșu sau verde pentru selectarea unei opțiuni, indicarea în scris pe butoane a opțiunilor, pentru a le permite persoanelor care suferă de daltonism să efectueze alegerea.
(e)	Când un calculator emite un semnal de eroare, oferirea unui text scris sau a unei imagini care să indice eroarea, astfel încât să permită persoanelor cu surditate să își dea seama că se produce o eroare.
(f)	Oferirea posibilității unui contrast suplimentar în imaginile din prim plan, astfel încât persoanele cu dificultăți de vedere să le poată vedea.
(g)	Oferirea posibilității ca utilizatorul unui telefon să selecteze volumul sunetului și să reducă interferența cu aparatele auditive, astfel încât persoanele cu deficiențe de auz să poată utiliza telefonul.
(h)	Furnizarea de butoane mai mari și mai bine separate pe ecranul tactil, astfel încât persoanele cu tremor să le poată apăsa.
(i)	Asigurarea faptului că butoanele care trebuie apăstate nu necesită multă forță, astfel încât persoanele cu deficiențe motorii să le poată utiliza.
(j)	Evitarea imaginilor cu lumină intermitentă, astfel încât persoanele susceptibile să aibă crize convulsive să nu fie expuse acestui risc.
(k)	Oferirea posibilității de a utiliza căști audio atunci când un bancomat furnizează informații verbale.
(l)	Ca alternativă la recunoașterea prin amprente digitale, oferirea pentru utilizatorii care nu își pot utiliza mâinile a posibilității de a selecta o parolă pentru blocarea și deblocarea unui telefon.
(m)	Asigurarea faptului că software-ul reacționează într-un mod previzibil atunci când este efectuată o anumită acțiune și acordarea de timp suficient pentru introducerea unei parole, astfel încât să fie ușor de utilizat de către persoanele cu deficiențe intelectuale.
(n)	Oferirea unei conexiuni cu un afișaj Braille actualizabil, astfel încât persoanele nevăzătoare să poată utiliza calculatorul.
(o)	Exemple de cerințe specifice unor sectoare.
(iii) Prima liniuță	Oferirea posibilității ca un telefon mobil să poată prelucra conversații în timp real, astfel încât persoanele cu deficiențe de auz să poată face schimb de informații într-un mod interactiv.
(iii) A patra liniuță	Oferirea posibilității de a utiliza simultan formatul video pentru afișarea limbajului prin semne și a formatului de text pentru scrierea unui mesaj, astfel încât două persoane cu surditate să poată comunica între ele sau cu o persoană cu auz normal.
(iv)	Asigurarea faptului că subtitrările sunt transmise prin intermediul set-top boxului pentru utilizarea lor de către persoanele cu surditate.
Secțiunea 2 :	
Exemple referitoare la cerințele de accesibilitate generale pentru produsele prevăzute la art. 2 alin. (1), cu excepția terminalelor pentru autoservire menționate la art. 2 alin. (1) lit. b)	
Cerințe din secțiunea II din anexa nr. 1	Exemple
Ambalajul și instrucțiunile produselor	

(a)	Indicarea în cadrul ambalajului că telefonul este dotat cu caracteristici de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități.
(b)	
(i)	Furnizarea de fișiere electronice care să poată fi citite de un calculator ce utilizează cititoare de ecran, astfel încât persoanele nevăzătoare să poată utiliza informațiile.
(ii)	Utilizarea acelorași termeni în mod consecvent, sau într-o structură clară și logică, astfel încât persoanele cu deficiențe intelectuale să îi poată înțelege mai bine.
(iii)	Furnizarea unui format de relief tactil sau de sunet atunci când este prezent un mesaj de avertizare scris, astfel încât nevăzătorii să poată primi mesajul de avertizare.
(iv)	Oferirea posibilității ca textul să fie citit de către persoane cu deficiențe de vedere.
(v)	Imprimarea în Braille, permițând astfel citirea de către persoane nevăzătoare.
(vi)	Adăugarea unei diagrame cu un text descriptiv care să prezinte principalele elemente sau să descrie acțiunile principale.
Secțiunea 3 :	
Exemple referitoare la cerințele de accesibilitate generale pentru toate serviciile care intră sub incidența prezentei legi în confirmare cu art. 1 alin. (2)	
Cerințe din secțiunea III din anexa nr. 1	Exemple
Furnizarea de servicii	
(b)	
(i)	Furnizarea de fișiere electronice care să poată fi citite de un calculator ce utilizează cititoare de ecran, astfel încât persoanele nevăzătoare să poată utiliza informațiile.
(ii)	Utilizarea acelorași termeni în mod consecvent, sau într-o structură clară și logică, astfel încât persoanele cu deficiențe intelectuale să poată înțelege mai bine.
(iii)	Furnizarea de subtitrări atunci când este prevăzut un material video cu instrucțiuni.
(iv)	Oferirea posibilității ca persoanele nevăzătoare să poată utiliza un fișier imprimându-l în Braille.
(v)	Oferirea posibilității ca textul să fie citit de către persoane cu deficiențe de vedere.
(vi)	Adăugarea unei diagrame cu un text descriptiv care să identifice principalele elemente sau să prezinte acțiunile principale.
(vii)	Atunci când un furnizor de servicii oferă un stick USB care conține informații cu privire la serviciu, asigurarea faptului că informațiile respective sunt accesibile.
(c)	Furnizarea de descrieri textuale pentru imagini, punerea la dispoziție a tuturor funcționalităților prin intermediul tastaturii, oferirea pentru utilizatori de suficient timp pentru citire, asigurarea faptului că conținutul apare și funcționează într-un mod previzibil și asigurarea compatibilității cu tehnologiile de asistare, astfel încât persoanele cu diverse dizabilități să poată citi un site web și interacționa cu acesta.

(d)	Nu sunt furnizate exemple.
Secțiunea 4 : Exemple referitoare la cerințele de accesibilitate suplimentare pentru servicii specifice	
Cerințe din secțiunea IV din anexa nr. 1	Exemple
Servicii specifice	
(a)	
(i)	Oferirea posibilității ca persoanele cu deficiențe de auz să poată trimite și primi texte într-un mod interactiv și în timp real.
(ii)	Oferirea posibilității ca persoanele cu surditate să poată utiliza limbajul prin semne pentru a comunica între ele.
(iii)	Oferirea posibilității ca o persoană cu deficiențe de vorbire și de auz care alege să recurgă la o combinație de text, voce și video să știe că această comunicare este transmisă prin rețea către un serviciu de urgență.
(b)	
(i)	Oferirea posibilității ca o persoană nevăzătoare să poată selecta programele pe televizor.
(ii)	Asigurarea posibilității de a selecționa, personaliza și afișa „servicii de acces” precum subtitrări pentru persoanele cu surditate sau cu deficiențe de auz, descrieri audio, subtitrări vorbite și interpretare în limbajul semnelor, oferind mijloace de conectare eficiente prin tehnologie fără fir la tehnologiile auditive sau permițând utilizatorului să activeze „servicii de acces” pentru serviciile mass-media audiovizuale la același nivel de control ca cel al controlului primar al dispozitivelor.
(e)	
(i)	Asigurarea posibilității de a citi dialogurile de identificare de pe un ecran de către cititoare de ecran, astfel încât persoanele nevăzătoare să le poată utiliza.
(f)	
(i)	Oferirea posibilității ca o persoană cu dislexie să poată citi și asculta textul în același timp.
(ii)	Oferirea de conținut de tip text sincronizat cu conținut audio sau oferirea unei transcrieri în Braille actualizabile.
(iii)	Oferirea posibilității ca o persoană nevăzătoare să poată accesa indexul sau schimba capitolele.
(v)	Asigurarea faptului că informațiile privind caracteristicile lor de accesibilitate sunt disponibile în fișierul electronic, astfel încât persoanele cu dizabilități să poată fi informate.
(vi)	Asigurarea faptului că nu există un sistem de blocare, spre exemplu că măsurile tehnice de protecție, informațiile privind regimul drepturilor sau chestiunile legate de interoperabilitate nu împiedică citirea textului cu voce tare de către dispozitive de asistare, astfel încât utilizatorii nevăzători să poată citi cartea.
(g)	
(i)	Asigurarea faptului că nu sunt eliminate informațiile disponibile cu privire la caracteristicile de accesibilitate ale unui produs.

(ii)	Asigurarea disponibilității prin voce a interfeței pentru utilizatori a serviciilor de plată, astfel încât persoanele nevăzătoare să poată face cumpărături online în mod independent.
(iii)	Asigurarea posibilității de a citi dialogurile de identificare de pe un ecran de către cititoare de ecran, astfel încât persoanele nevăzătoare să le poată utiliza.

CERINȚE DE ACCESIBILITATE ÎN SENSUL ART. 4 ALIN. (4) ÎN CEEA CE PRIVEȘTE MEDIUL CONSTRUIT ÎN CARE SUNT FURNIZATE SERVICIILE INCLUSE ÎN DOMENIUL DE APLICARE AL PREZENTEI LEGI

1. În vederea maximizării utilizării previzibile autonome de către persoanele cu dizabilități a mediului construit în care este furnizat un serviciu și care este sub răspunderea furnizorului de servicii, astfel cum se menționează la art. 4 alin. (4), accesibilitatea zonelor destinate accesului public trebuie să includă următoarele aspecte:

- (a) utilizarea zonelor și a instalațiilor exterioare conexe;
- (b) împrejurimile clădirilor;
- (c) utilizarea intrărilor;
- (d) utilizarea căilor de circulație orizontală;
- (e) utilizarea căilor de circulație verticală;
- (f) utilizarea sălilor deschise publicului;
- (g) utilizarea echipamentelor și a instalațiilor utilizate pentru furnizarea serviciului;
- (h) utilizarea toaletelor și a instalațiilor sanitare;
- (i) utilizarea ieșirilor, a căilor de evacuare și a elementelor pentru planificarea măsurilor de urgență;
- (j) comunicări și orientări prin intermediul mai multor canale senzoriale;
- (k) utilizarea instalațiilor și a clădirilor în scopul lor previzibil;
- (l) protecția împotriva pericolelor în mediul interior și exterior.

PROCEDURA DE EVALUARE A CONFORMITĂȚII – PRODUSE

1. Controlul intern al producției

Controlul intern al producției este procedura de evaluare a conformității prin care producătorul îndeplinește obligațiile prevăzute la punctele 2, 3 și 4 din prezenta anexă, și asigură și declară pe răspunderea sa exclusivă că produsul în cauză satisface cerințele corespunzătoare prevăzute în prezenta lege.

2. Documentația tehnică

2.1. Producătorul întocmește documentația tehnică. Documentația tehnică permite evaluarea conformității produsului cu cerințele de accesibilitate relevante menționate la art. 4 și, în cazul în care producătorul s-a bazat pe art. 14, face posibilă demonstrarea faptului că cerințele de accesibilitate relevante ar introduce o modificare fundamentală sau ar impune o sarcină disproporționată. Documentația tehnică specifică doar cerințele aplicabile și vizează, în măsura în care acest lucru este relevant pentru evaluare, proiectarea, fabricarea și funcționarea produsului.

2.2. Documentația tehnică cuprinde, unde este cazul, cel puțin următoarele elemente:

- (a) o descriere generală a produsului;
- (b) o listă a standardelor armonizate și a specificațiilor tehnice ale căror trimiteri au fost publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, aplicate integral sau parțial, și descrierile soluțiilor adoptate pentru a îndeplini cerințele de accesibilitate relevante menționate la art. 4 în cazul în care nu s-au aplicat respectivele standarde armonizate sau specificații tehnice; în eventualitatea unor standarde armonizate sau specificații tehnice aplicate parțial, documentația tehnică menționează acele părți care au fost aplicate.

3. Fabricația

Producătorul ia toate măsurile necesare pentru ca procesul de fabricație și monitorizarea acestuia să asigure conformitatea produselor cu documentația tehnică prevăzută la pct. 2 din prezenta anexă și cu cerințele de accesibilitate prevăzute în prezenta lege.

4. Marcajul CE și declarația de conformitate UE

4.1. Producătorul aplică marcajul CE menționat în prezenta lege pe fiecare produs în parte care respectă cerințele aplicabile prevăzute în prezenta lege.

4.2. Producătorul întocmește o declarație de conformitate UE pentru un model de produs. Declarația de conformitate UE identifică produsul pentru care a fost întocmită. O copie a acestui document se transmite, la cerere, autorităților prevăzute la art. 19 alin. (1) din lege.

5. Reprezentantul autorizat

Obligațiile producătorului stabilite la pct. 4 pot fi îndeplinite de către reprezentantul său autorizat, în numele său și pe răspunderea sa, cu condiția ca acestea să fie menționate în mandat.

INFORMAȚII PRIVIND SERVICIILE CARE RESPECTA CERINȚELE DE ACCESIBILITATE

1. Furnizorul de servicii include, în clauzele și condițiile generale sau într-un document echivalent, informații care să permită evaluarea modului în care serviciul respectă cerințele de accesibilitate menționate la art. 4. Aceste informații descriu cerințele aplicabile și vizează, în măsura în care acest lucru este relevant pentru evaluare, proiectarea și funcționarea serviciului. În plus față de cerințele privind informarea consumatorilor, informațiile cuprind, după caz, următoarele elemente:

- (a) o descriere generală a serviciului în formate accesibile;
- (b) descrierile și explicațiile necesare pentru înțelegerea funcționării serviciului;
- (c) o descriere a modului în care serviciul respectă cerințele de accesibilitate relevante prevăzute în anexa nr. 1.

2. Pentru a se conforma pct. 1, furnizorul de servicii poate aplica, în totalitate sau în parte, standardele armonizate și specificațiile tehnice sau cu părți ale acestora care sunt adoptate potrivit art. 15 din lege.

3. Furnizorul de servicii furnizează informații care să demonstreze că procesul de furnizare a serviciului și monitorizarea acestuia asigură conformitatea serviciului cu pct. 1 și cu cerințele aplicabile prevăzute în prezenta lege.

CRITERII DE EVALUARE A SARCINII DISPROPORȚIONATE

1. Criterii pentru efectuarea și documentarea evaluării:

1.1. Raportul dintre costurile nete ale conformității cu cerințele de accesibilitate și costurile totale (cheltuieli operaționale și de capital) de fabricare, distribuire sau importare a produsului sau de furnizare a serviciului ale operatorilor economici

1.1.1. Elemente de utilizat pentru evaluarea costurilor nete de conformitate cu cerințele de accesibilitate:

a) criterii legate de costurile organizaționale unice de luat în considerare în cadrul evaluării:

(i) costurile aferente resurselor umane suplimentare care dispun de expertiză în materie de accesibilitate;

(ii) costurile aferente formării resurselor umane și dobândirii de competențe privind accesibilitatea;

(iii) costurile dezvoltării unui nou proces pentru includerea accesibilității în dezvoltarea produsului sau în furnizarea serviciului;

(iv) costurile aferente dezvoltării de materiale de orientare privind accesibilitatea;

(v) costurile unice aferente înțelegerii legislației în materie de accesibilitate;

b) criterii legate de costurile aferente producției și dezvoltării în curs, de luat în considerare în cadrul evaluării:

(i) costurile aferente proiectării caracteristicilor de accesibilitate ale produsului sau serviciului;

(ii) costurile suportate în procesele de fabricație;

(iii) costurile aferente testării produsului sau serviciului pentru accesibilitate;

(iv) costurile aferente întocmirii documentației.

1.2. Costurile și beneficiile estimate pentru operatorii economici, incluzând procesele de producție și investițiile, în raport cu beneficiul estimat pentru persoanele cu dizabilități, luând în considerare cât de mult este utilizat produsul sau serviciul în cauză și frecvența de utilizare a acestora

1.3. Raportul dintre costurile nete ale conformității cu cerințele de accesibilitate și cifra de afaceri netă a operatorului economic

1.3.1. Elemente de utilizat pentru evaluarea costurilor nete ale conformității cu cerințele de accesibilitate:

a) criterii legate de costurile organizaționale unice de luat în considerare în cadrul evaluării:

(i) costurile aferente resurselor umane suplimentare care dispun de expertiză în materie de accesibilitate;

(ii) costurile aferente formării resurselor umane și dobândirii de competențe privind accesibilitatea;

(iii) costurile dezvoltării unui nou proces pentru includerea accesibilității în dezvoltarea produsului sau în furnizarea serviciului;

(iv) costurile aferente dezvoltării de materiale de orientare privind accesibilitatea;

(v) costurile unice aferente înțelegerii legislației în materie de accesibilitate;

b) criterii legate de costurile aferente producției și dezvoltării în curs, de luat în considerare în cadrul evaluării:

(i) costurile aferente proiectării caracteristicilor de accesibilitate ale produsului sau serviciului;

(ii) costurile suportate în procesele de fabricație;

(iii) costurile aferente testării produsului sau serviciului pentru accesibilitate;

(iv) costurile aferente întocmirii documentației.

**LISTA PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR, AUTORITĂȚILE DE REGLEMENTARE ȘI
AUTORITĂȚILE DE SUPRAVEGHERE A PIEȚEI CONFORM DOMENIILOR DE
COMPETENȚĂ**

I. Produse	Autoritatea de reglementare	Autoritatea de supraveghere a pieței
(a) sisteme hardware de uz general destinate consumatorilor și sisteme de operare pentru aceste sisteme hardware	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
b) terminale pentru autoservire: (i) terminale de plată și bancomate; (ii) automate pentru bilete, automate de check-in, terminale pentru autoservire interactive care furnizează informații, exceptând terminalele instalate ca părți integrate ale vehiculelor, aeronavelor, navelor sau materialului rulant;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
c) echipamente terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive, utilizate pentru servicii de comunicații electronice;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
d) echipamente terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive, utilizate pentru accesul la serviciile media audiovizuale	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
e) e-readere.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
II. Servicii		
(a) servicii de comunicații electronice, cu excepția serviciilor de transmisie utilizate pentru furnizarea de servicii între dispozitive (machine-to-machine);	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații
b) servicii care oferă acces la servicii media audiovizuale;	Ministerul Culturii	Consiliul Audiovizualului

c) următoarele elemente ale serviciilor de transport aerian, feroviar, naval și rutier pentru pasageri, cu excepția serviciilor urbane, suburbane și regionale de transport, pentru care se aplică doar elementele menționate la pct. (v): (i) site-uri web; (ii) servicii integrate pe dispozitive mobile, inclusiv aplicații mobile; (iii) bilete electronice și servicii electronice de emitere a biletelor; (iv) furnizarea de informații privind serviciul de transport, inclusiv informații de călătorie în timp real; în ceea ce privește ecranele de informare, aceasta se limitează la ecrane interactive amplasate pe teritoriul Republicii Moldova; (v) terminale pentru autoservire interactive situate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția celor instalate ca părți integrate ale vehiculelor, aeronavelor, navelor sau materialului rulant, utilizate pentru furnizarea oricărei părți a unor astfel de servicii de transport pentru pasageri;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
d) servicii bancare și financiare destinate consumatorilor;	Ministerul Finanțelor	Banca Națională, Comisia Națională a Pieței Financiare
e) cărți electronice și software dedicat;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
f) servicii de comerț electronic.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
III. Numărul unic pentru apeluri de urgență 112	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Afacerilor Interne	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
IV. Hărți și servicii de cartografiere online, dacă informațiile esențiale nu sunt furnizate într-un format digital accesibil pentru hărțile destinate navigației	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică

